

Instrumenty dotyczące wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności.

Instrumenty wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej oraz wsparcie dla osób, które już działalność prowadzą.

Raport z konsultacji instrumentów z osobami z niepełnosprawnościami.

Opracowanie:
Agata Gawska
Polski Związek Głuchych

Warszawa, styczeń 2022r.

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp	4
1. Dane organizacyjne dotyczące konsultacji	5
1.1. Sposób prowadzenia konsultacji	5
1.2. Liczba uczestników konsultacji	7
2. Wynik konsultacji w odniesieniu do poszczególnych instrumentów wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności	10
2.1. Nowe miejsce pracy- wsparcie w podjęciu zatrudnienia. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag	11
2.2. Bonus za włączenie-wsparcie w powrocie na rynek pracy. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag.	12
2.3. Gwarancja zatrudniania- wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia (zatrudnienie u tego samego pracodawcy). Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag.....	13
3. Wynik konsultacji w odniesieniu do poszczególnych instrumentów wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej oraz wsparcie dla osób, które już działalność prowadzą	15
3.1. Inkubator przedsiębiorczości. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z	

niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag	16
3.2. Dostępna i elastyczna dotacja. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag.	18
3.3. Asystent działalności gospodarczej. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag	19
3.4. Nowa droga zawodowa- specjalistyczne doradztwo zawodowe. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag.....	20
Wnioski końcowe	21

Wstęp

Niniejszy raport przedstawia wnioski- uwagi i opinie, zgłoszone podczas procesu konsultacji instrumentów wsparcia aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami w obszarach:

Strona | 4

1. Instrumenty dotyczące wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu, przez ograniczenie skutków niepełnosprawności.
Instrumenty przygotowane przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych.
2. Instrumenty wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej oraz wsparcie dla osób, które już działalność prowadzą.
Instrumenty przygotowane przez Stowarzyszenie Czas, Przestrzeń, Tożsamość.

W procesie konsultacji instrumentów uczestniczyły osoby z niepełnosprawnościami, które po zapoznaniu się z instrumentami wzięły udział w moderowanej dyskusji, podczas której mogły zgłaszać uwagi i opinie do każdego z instrumentów. Niniejsze opracowanie jest zbiorem zgłoszonych w procesie konsultacji wniosków.

1. Dane organizacyjne dotyczące konsultacji

1.1. Sposób prowadzenia konsultacji

Konsultacje instrumentów zostały zrealizowane w miesiącu styczniu 2022r. Konsultacje przeprowadzone były w formie spotkań konsultacyjnych (w formie warsztatów- focusów zdalnych).

Spotkania konsultacyjne realizowane przez PZG kierowane były do osób z niepełnosprawnościami. Każde ze spotkań miało charakter otwarty i każda osoba z niepełnosprawnością mogła wziąć udział w spotkaniu.

Ostatecznie w konsultacjach udział wzięły osoby z niepełnosprawnościami z terenu całego kraju: z różnymi stopniami i rodzajami niepełnosprawności, zarówno kobiety jak i mężczyźni, posiadające różny status na rynku pracy- zarówno poszukujące pracy jak i pracujące oraz prowadzące własną działalność gospodarczą.

Przebieg spotkań był następujący: przedstawianie informacji o projekcie, przedstawianie konsultowanych instrumentów, moderowana dyskusja. Dyskusja prowadzona była w oparciu o przygotowane wcześniej pytania.

Odbyły się 4 spotkania, z których pierwsze w całości poświęcone było konsultacjom instrumentów przygotowanych przez PZG, kierowanych do osób z niepełnosprawnościami, kolejne dwa dotyczyły odpowiednio instrumentów przygotowanych przez POPON- kierowanych do pracodawców oraz instrumentów przygotowanych przez CPT- kierowanych do osób z niepełnosprawnościami w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej. Czwarte, ostatnie, spotkanie w całości poświęcone zostało instrumentowi przygotowanemu przez PZG- Centrum Komunikacji.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Niniejszy raport dotyczy konsultacji instrumentów przygotowanych przez POPON i CPT, którym poświęcone były dwa spotkania konsultacyjne:.

Spotkanie w dniu 20.01.2022 r.

Strona | 6

Temat 1: Konsultacje instrumentów dotyczących wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności. Instrumenty opracowane przez POPON.

Spotkanie w dniu 24.01.2022 r.

Temat 1: Konsultacje instrumentów wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej oraz wsparcie dla osób, które już działalność prowadzą. Instrumenty opracowane przez Stowarzyszenie CPT.

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

1.2. Liczba uczestników konsultacji

W spotkaniach konsultacyjnych dotyczących instrumentów przygotowanych przez POPON i CPT udział wzięło łącznie 41 osób z niepełnosprawnościami. Każda osoba z niepełnosprawnością, dzięki otwartej rekrutacji, mogła wziąć udział w konsultacjach. Ostatecznie w procesie konsultacji wzięły udział osoby z niepełnosprawnościami z terenu całego kraju, osoby z różnymi stopniami i rodzajami niepełnosprawności, zarówno kobiety jak i mężczyźni, a także osoby posiadające różny status na rynku pracy- zarówno poszukujące pracy jak i pracujące oraz prowadzące własną działalność gospodarczą. Każda osoba wzięła udział w jednych warsztatach.

Nabór na spotkania konsultacyjne został przeprowadzony przez platformę konsultacyjno-partycypacyjną utworzoną w ramach projektu, gdzie zainteresowane osoby uzupełniały formularz zgłoszenia na warsztaty.

Na platformie każda z osób przed warsztatem mogła zapoznać się z opracowaniami na temat poszczególnych instrumentów. Opracowania te dostępne były także w wersji dostępnej czyli PJM i ETR.

Spotkania konsultacyjne	
Data spotkania konsultacyjnego	Liczba uczestników- osób z niepełnosprawnościami
20 stycznia 2022r.	23
24 stycznia 2022r.	18
SUMA	41

„Włączenie wyłączonego – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Liczba uwag zgłoszonych do poszczególnych instrumentów

Strona | 8

Liczba uwag zgłoszonych do poszczególnych instrumentów wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności.	
Instrument	Uwagi zgłoszone podczas spotkań konsultacyjnych
Nowe miejsce pracy	2
Bonus za włączenie-wsparcie w powrocie na rynek pracy	2
Gwarancja zatrudniania- wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia (zatrudnienie u tego samego pracodawcy)	9

Projekt partnerski

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Liczba uwag zgłoszonych do poszczególnych instrumentów dot. wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej oraz wsparcie dla osób, które już działalność prowadzą	
Instrument	Uwagi zgłoszone podczas spotkań konsultacyjnych
Inkubator przedsiębiorczości	13
Dostępna i elastyczna dotacja	7
Asystent działalności gospodarczej	2
Nowa droga zawodowa- specjalistyczne doradztwo zawodowe	8

Strona | 9

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

2. Wynik konsultacji w odniesieniu do poszczególnych instrumentów wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności

Przedstawione instrumenty zostały pozytywnie ocenione przez osoby z niepełnosprawnościami. Poniżej prezentujemy ogólne opinie i sugestie dotyczące całego pakietu instrumentów kierowanych do pracodawców:

Instrumenty powinny być kierowane do pracodawców otwartego rynku pracy, głównie do tych, którzy nie zatrudniają osób z niepełnosprawnościami.

Zwrócona została uwaga na konieczność realizacji kampanii informacyjnej o nowych instrumentach, kierowanej do pracodawców, głównie do tych, którzy nie zatrudniają osób z niepełnosprawnościami. Kampania powinna nie tylko informować o nowych instrumentach, ale także zachęcać do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, a kierowana powinna być do tych pracodawców, którzy nie zatrudniają tych osób, w myśl zasady „przekonanych nie trzeba przekonywać”. Istotnym elementem kampanii powinno być także pokazanie, że osoby z niepełnosprawnościami to kompetentni pracownicy, tak aby zachęcić pracodawców do podjęcia decyzji o zatrudnieniu.

Istotnym elementem, na który uwagę zwróciły osoby z niepełnosprawnościami, jest upraszczanie wszelkich procedur tak, aby środki można było otrzymać szybko i prosto.

Poniżej przedstawiono szczegółowe opinie i uwagi do poszczególnych instrumentów.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

2.1. Nowe miejsce pracy- wsparcie w podjęciu zatrudnienia. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag

Strona | 11

UWAGI:

1. Kwota ryczałtowa jest bardzo dobrym pomysłem- w opinii rozmówców będzie to zachęcało pracodawców do korzystania z tego instrumentu, ten element instrumentu powinien być głównym i najbardziej promowanym elementem,
2. Należy zminimalizować wymogi proceduralne, aby dofinansowanie można było szybko otrzymać i rozliczyć.

OPINIE:

Instrument został dobrze oceniony. Wskazano, że pracodawcy powinni dostawać dofinansowanie na przystosowanie stanowisk pracy w procedurze jak najbardziej uproszczonej.

„Włączenie wyłączonego – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

2.2. Bonus za włączenie-wsparcie w powrocie na rynek pracy. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag.

Strona | 12

UWAGI:

Wskazano, że:

1. Nie powinno być preferencji kierowanych do uczestników WTZ i ZAZ, głównie z uwagi na to, że te osoby i tak nie są zainteresowane wejściem na otwarty rynek pracy.
2. Środki powinny być wydatkowane na mentora/asystenta nowozatrudnionej osoby z niepełnosprawnościami.

OPINIE:

Instrument został dobrze odebrany, a jego założenia dobrze ocenione przez osoby z niepełnosprawnościami.

2.3. Gwarancja zatrudniania- wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia (zatrudnienie u tego samego pracodawcy). Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag

UWAGI:

Wskazano, że:

1. Istotnym elementem IPR powinno być wsparcie asystenckie. Wsparcie to powinno dotyczyć wszystkich aspektów wykonywania czynności na danym stanowisku pracy, a także obejmować asystenturę w czasie dojazdu do i z pracy.
2. Osoba z niepełnosprawnością powinna mieć wgląd w realizację IPR, a nawet nadzorować jego wykonanie.
3. IPR powinno uwzględniać choroby tzw. współistniejące i nie wynikać tylko z samej orzeczonej niepełnosprawności (z symbolu rodzaju).
4. Proces pozyskiwania środków powinien być jak najbardziej uproszczony.
5. Najistotniejsze w IPR powinno być nastawienie na indywidualizację wsparcia, powinny znaleźć się w nim tylko te elementy, które odnoszą się stricte do danej osoby, dla której zostało ono przygotowane.
6. Wsparcie w ramach IPR dedykowane pracownikowi powinno być kierowane do niego i to on powinien otrzymywać dofinansowanie, a nie pracodawca.
7. Przygotowanie IPR powinno być wspierane przez specjalistę, który pomagałby pracodawcy i osobie z niepełnosprawnością w jego przygotowaniu.
8. Do wsparcia w przygotowaniu IPR dla pracodawcy można skorzystać z zasobów osobowych tzw. rehamenagerów, którzy ukończyli studia w ramach projektu PFRON.
9. IPR powinien mieć możliwość elastycznej zmiany, która umożliwiałaby reagowanie na zmieniające się potrzeby osoby z niepełnosprawnością.

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

OPINIE:

Instrument został dobrze oceniony, zwrócono uwagę na:

- Istnieją przypadki, kiedy pracodawcy dostosowują miejsce pracy dla pracownika, który nabył niepełnosprawność,
- Jednocześnie występują sytuacje, kiedy pracodawcy zwalniają pracownika z powodu nabycia niepełnosprawności,
- Pracodawcy powinni otrzymywać dofinansowanie na przystosowanie stanowiska pracy dla osoby, która nabyła niepełnosprawność w trakcie zatrudnienia.
- Środowisko osób z niepełnosprawnościami preferuje te instrumenty, w których środki dedykowane osobie z niepełnosprawnościami trafiają bezpośrednio do niej, a nie za pośrednictwem pracodawcy.

3. Wynik konsultacji w odniesieniu do poszczególnych instrumentów wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej oraz wsparcie dla osób, które już działalność prowadzą

Przedstawione instrumenty zostały pozytywnie ocenione przez osoby z niepełnosprawnościami. Poniżej prezentujemy ogólne opinie i sugestie dotyczące całego pakietu instrumentów kierowanych do osób prowadzących działalność gospodarczą lub zainteresowanych jej prowadzeniem:

Przedsiębiorczość powinna stanowić element nauki od szkoły podstawowej i być tym, na co zwraca się w edukacji uwagę. Osób z niepełnosprawnościami trzeba uczyć przedsiębiorczości.

Powiatowe Urzędy Pracy nie są najlepszym wyborem, jeśli chodzi o realizatorów wsparcia z uwagi na brak doświadczenia i umiejętności w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami. Jako podmioty dobrze wspierające osoby z niepełnosprawnościami wskazano NGO, wskazano także, że NGO powinny świadczyć wsparcie stałe, a nie projektowe, finansowanie NGO ze środków publicznych, powinno być stałe.

Zwrócono uwagę na to, że istotne jest zapewnienie pełnej i zrozumiałej informacji o możliwym do uzyskania wsparciu, tak aby każda osoba z niepełnosprawnością łatwo mogła pozyskać taką wiedzę.

Istotnym elementem, na który uwagę zwróciły osoby z niepełnosprawnościami jest upraszczanie wszelkich procedur tak, aby środki można było otrzymać szybko i prosto.

3.1. Inkubator przedsiębiorczości. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag

UWAGI:

1. Dotacja na uruchomienie działalności powinna być przyznawana w inkubatorze- inkubator zna już osobę, której udzielał wsparcia doradczego, stąd łatwiej będzie ocenić jej potencjał do prowadzenia jdg,
2. Doradcami w inkubatorze powinny być także osoby z niepełnosprawnością, które najlepiej znają specyfikę niepełnosprawności,
3. Procesy w inkubatorze powinny być monitorowane i ewaluowane, także osobowo dla każdego uczestnika.
4. Wsparcie powinno być udzielane online, mogłoby wtedy obejmować większy zasięg niż powiat czy województwo, osoby z niepełnosprawnościami chętnie korzystają z tej formy z uwagi m.in. na bariery transportowe.
5. Wsparcie doradcze powinno być udzielane także w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością.
6. Inkubator nie powinien być zlokalizowany w urzędzie, gdyż te z reguły są niedostępne. Powinien być zlokalizowany w miejscu w pełni dostępnym.
7. Osoba z niepełnosprawnością, która kończy cykl doradztwa/szkoleń przygotowujących do prowadzenia jdg powinna otrzymywać rekomendacje dotyczące jej potencjału, umiejętności dotyczących prowadzenia jdg.
8. Procesy w inkubatorze powinny być etapowe i każdy z etapów dla osoby powinien się kończyć wg określonego harmonogramu wsparcia (wzorem inkubacji społecznych).
9. Inkubator powinien organizować panele biznesowe, tak aby nowe firmy mogły

pokazać się w środowisku biznesowym i m.in. znaleźć kontrahentów dla swoich usług.

10. Inkubator powinien być prowadzony przez instytucję, która ma minimum wskaźnik 6% zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.
11. Biurokracja w inkubatorze powinna być ograniczona do minimum.
12. W pierwszym okresie (do 24-mcy) prowadzenia jdg powinna być możliwość korzystania ze wsparcia doradczego w zakresie księgowości i prawa.
13. Doradczym wsparciem w ramach inkubatora powinni służyć praktycy- osoby z niepełnosprawnościami, które same prowadzą jdg.

OPINIE:

Osoby z niepełnosprawnościami pozytywnie wyraziły się o proponowanym instrumencie, wskazując, że wszystkie elementy wsparcia powinny być skumulowane w jednym inkubatorze oraz dostępne online.

3.2. Dostępna i elastyczna dotacja. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag.

UWAGI:

Wskazano, że:

1. Dotacja powinna być podzielona na ryczałt i dodatkowe finansowanie specjalistyczne, które nie powinno mieć limitu kwotowego.
2. Dotacja powinna być możliwa do wydatkowania etapami.
3. W ramach dotacji powinno być możliwe sfinansowanie kaucji za lokal.
4. Nie powinno być konieczności rejestracji w PUP dla osoby, która chce skorzystać z dotacji.
5. Zabezpieczenie dotacji nie powinno być inne niż weksel, ewentualnie powinien być rodzaj gwarancji państwa zabezpieczający dotację. Należy zrezygnować w poręczenia osoby fizycznej.
6. Pobyt w szpitalu czy choroba powinna być wliczana do okresu karencji- wymaganego okresu prowadzenia działalności gospodarczej. Okres ten może być wskazany jako pewna liczba miesięcy, która maksymalnie mogłaby zostać wliczona.
7. W pierwszym okresie (do 24-mcy) prowadzenia jdg powinna być możliwość korzystania ze wsparcia doradczego w zakresie księgowości i prawa.

OPINIE:

Instrument został dobrze odebrany, a jego założenia dobrze ocenione przez osoby z niepełnosprawnościami, szczególnie te dotyczące usprawnień dla już funkcjonujących instrumentów dotacyjnych m.in., etapowość wydatkowania dotacji.

3.3. Asystent działalności gospodarczej. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag

Uwagi zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami:

Strona | 19

UWAGI:

Wskazano, że:

1. Asystent powinien być kontraktowany w liczbie godzin wynikających z potrzeby danej osoby, proponowana liczba 160 wydaje się być wystarczająca.
2. Asystenci powinni być dobrze przygotowani do świadczenia wsparcia osobom ze zróżnicowanymi potrzebami w zakresie potrzeb bytowych, ale także organizacyjno- administracyjnych.

OPINIE:

Instrument został dobrze oceniony, wskazano, że jest to potrzebne wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami prowadzącymi jdg.

Osoby z niepełnosprawnościami wskazały, że usługi asystencie związane byłyby z pewnością głównie ze wsparciem pomocniczym, nie merytorycznym dotyczącym samej działalności.

„Włączenie wyłączonego – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

3.4. Nowa droga zawodowa- specjalistyczne doradztwo zawodowe. Uwagi i opinie zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji wraz ze wskazaniem dokonanych modyfikacji w instrumencie w wyniku zgłoszonych uwag

Strona | 20

Uwagi zgłoszone przez osoby z niepełnosprawnościami:

UWAGI:

Wskazano, że:

1. Doradca powinien być dostępny także dla osób pracujących- powinien wspierać przekwalifikowanie zawodowe, możliwość awansu, rozwoju zawodowego.
2. Doradztwo powinno być realizowane przez NGO, jako stałe systemowe wsparcie, a nie projektowe.
3. Doradztwo nie powinno być świadczone w PUP, jak wskazano tam nie zgłaszają się osoby z niepełnosprawnością.
4. Doradztwo powinno mieć poza stacjonarnym charakter mobilny oraz być świadczone także zdalnie.
5. Jeden doradca powinien mieć dobrze rozpoznaną specyfiką 2-3 typów niepełnosprawności, bo nie można być specjalistą od każdej niepełnosprawności.
6. Doradca powinien wiedzieć jak się poruszać w przepisach, znać aspekty prawne wsparcia osób z niepełnosprawnościami.
7. Współpraca powinna mieć charakter długofalowy.
8. Doradca zawodowy powinien bezpośrednio być w kontakcie z potencjalnym pracodawcą osoby wspieranej, gdyż to on najlepiej zna osobę, którą wspiera. Nie ma potrzeby angażować pośrednika pracy.

OPINIE:

Instrument został dobrze oceniony przez osoby z niepełnosprawnościami.

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Wnioski końcowe

Osoby z niepełnosprawnościami w procesie konsultacji zgłosiły szereg trafnych i cennych uwag dla każdego z konsultowanych instrumentów, wyraziły one także swoją opinię o proponowanych instrumentach. Głównym wnioskiem z konsultacji jest to, że proponowane instrumenty zostały dobrze ocenione przez osoby z niepełnosprawnościami i uznane za pożądane do wdrożenia. Podczas konsultacji padło nawet stwierdzenie, że system wsparcia aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami potrzebuje odświeżenia, a proponowane instrumenty niosą taką świeżość, szczególnie z uwagi na ich zindywidualizowany do potrzeb danej osoby charakter.

Strona | 21

Równie ważnymi wnioskami z przeprowadzonych konsultacji są te, które dotyczą całego systemu wsparcia oraz przygotowania interesariuszy do wdrożenia do niego zmian:

1. Należy systemowo wspierać organizacje pozarządowe jako te podmioty, które świadczą najlepiej dopasowane i efektywne wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Nie należy lokować wsparcia kierowanego do osób z niepełnosprawnościami w PUP z uwagi na ich słabe przygotowanie do wspierania osób z niepełnosprawnościami, jednocześnie należy zadbać o stały wzrost kompetencji pracowników PUP w tym zakresie.
3. Należy prowadzić szeroko zakrojone kampanie informacyjne dotyczące nowych instrumentów wsparcia kierowanych zarówno do pracodawców jak i samych osób z niepełnosprawnościami.
4. Należy kierować działania wsparcia do pracodawców, którzy nie zatrudniają osób z niepełnosprawnościami.